

Δίκτυο Σχολείων με τίτλο :

«Παραδοσιακό Παιχνίδι: Παίζουμε όπως παλιά»

Το Δίκτυο Σχολείων με τίτλο: «Παραδοσιακό Παιχνίδι: Παίζουμε όπως παλιά» είναι Δίκτυο Σχολείων που οργανώνεται από τη ΔΠΕ Αχαΐας/Πολιτιστικά Θέματα, δια της Υπευθύνου Πολιτιστικών Θεμάτων, σε συνεργασία με τη ΔΔΕ Αχαΐας/Πολιτιστικά Θέματα, το Μουσείο Επιστημών και Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, την Ένωση Εικαστικών Πάτρας και με την Επιστημονική καθοδήγηση της κ. Κλ. Γκουγκουλή, Αφυπηρετήσασας Αναπληρώτριας Καθηγήτριας στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών για τα σχολικά έτη 2025-2026.

Στόχος του Δικτύου είναι ο εμπλουτισμός των διδακτικών πρακτικών και εργαλείων μέσω της άυλης και υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Μέσα από το συγκεκριμένο Δίκτυο, οι μαθητές/τριες αναμένεται να ανακαλύψουν και να καταγράψουν λαϊκά παραδοσιακά παιχνίδια και τις τεχνικές κατασκευής τους μέσα από συνεντεύξεις και να κατασκευάσουν παραδοσιακά «παιχνίδια-αντικείμενα». Εκπαιδευτικοί και μαθητές/-τριες αναμένεται να δημιουργήσουν εκπαιδευτικό βαλιτσάκι με παραδοσιακά επιτραπέζια παιχνίδια με την υποστήριξη του Μουσείου Επιστημών και Τεχνολογίας και της ΔΠΕ Αχαΐας/Πολιτιστικά Θέματα, δια της Υπευθύνου Πολιτιστικών Θεμάτων και να διαδώσουν την αξία του παραδοσιακού παιχνιδιού μέσα από δράσεις εξωστρέφειας σε συνεργασία με τα ΚΑΠΗ της πόλης έτσι ώστε να προωθηθεί η ενεργός πολιτεΐότητα. Ως διδακτική μεθοδολογία προτείνεται το βιωματικό εργαστήριο και η εργασία σε ομάδες, που ενισχύουν τη συμμετοχική και ενεργητική μάθηση. Η δράση στηρίζεται στις αρχές της παιδαγωγικής θεωρίας του εποικοδομητισμού, οι οποίες δίνουν έμφαση στην αλληλεπίδραση των εμπλεκόμενων μερών, καθώς και στο κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο συντελείται η μαθησιακή διαδικασία.

Αξιοποίηση του Δικτύου Σχολείων:

Το Δίκτυο Σχολείων με τίτλο: «Παραδοσιακό Παιχνίδι: Παίζουμε όπως παλιά», ξεχωριστά ή συνδυαστικά, μπορεί να αξιοποιηθεί ως:

1. «Πρόγραμμα Πολιτιστικών Θεμάτων στο πλαίσιο του Τοπικού Θεματικού Δικτύου Πολιτιστικών Προγραμμάτων 2025-2026» στις Θεματικές Ενότητες-Άξονες:

- ✓ Αειφορία και υλικός-άυλος πολιτισμός
- ✓ Λαογραφία - πολιτιστική κληρονομιά
- ✓ Δικαιώματα του παιδιού
- ✓ Δεξιότητες του ενεργού πολίτη - Εθελοντισμός και αλληλεγγύη
- ✓ Τέχνες
- ✓ Αξιοποίηση εργαλείων ΤΠΕ στην εκπαίδευση για τον πολιτισμό

2. Εργαστήρια Δεξιοτήτων

Ενότητα: «Ενδιαφέρομαι και Ενεργώ - Κοινωνική Συναισθηση και Ευθύνη: Ανθρώπινα Δικαιώματα»

3. Δράσεις Ενεργού Πολίτη

Σύνδεση με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης

Στόχος 3 & Στόχος 11	Καλή Υγεία και Ευημερία & Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες (Δράσεις εξωστρέφειας με ΚΑΠΗ και φορείς τοπικής κοινωνίας Πρόληψη φαινομένων όπως η κοινωνική απομόνωση)
Στόχος 4 & Στόχος 11	Ποιοτική Εκπαίδευση & Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες (Ανακάλυψη, καταγραφή και αναβίωση παραδοσιακών παιχνιδιών μέσω συνεντεύξεων και βιωματικών δράσεων & Επιμόρφωση και ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ εκπαιδευτικών).
Στόχος 10	Λιγότερες Ανισότητες (Δράσεις εξωστρέφειας με ΚΑΠΗ και φορείς τοπικής κοινωνίας. Ευάλωτες ομάδες μαθητών μείωση κοινωνικών και πολιτισμικών ανισοτήτων.)
Στόχος 8	Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη (μέσω δημιουργικότητας και δεξιοτήτων) (Βιωματικά εργαστήρια – Ομαδοσυνεργατική μέθοδος)
Στόχος 9 & Στόχος 12	Βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές & Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή (Κατασκευή παραδοσιακών παιχνιδιών και δημιουργία “εκπαιδευτικής βαλίτσας)
Στόχος 17	Συνεργασία για τους Στόχους (Συνεργασία με Μουσείο Επιστημών & Τεχνολογίας και ΔΠΕ Αχαΐας – Πολιτιστικά Θέματα. Επιμόρφωση και ανταλλαγή καλών πρακτικών μεταξύ εκπαιδευτικών)

4. Σχέδιο Δράσης στο Συλλογικό Προγραμματισμό - Εσωτερική και Εξωτερική Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου των σχολικών μονάδων

Το Δίκτυο ενισχύει όλες τις βασικές λειτουργίες της σχολικής μονάδας:

1. Παιδαγωγική – μαθησιακή, 2. Διοικητική και 3. Επαγγελματική ανάπτυξη Εκπαιδευτικών.

Πιο συγκεκριμένα, μπορεί να ενταχθεί στους Άξονες και στους Δείκτες ως ακολούθως:

Λειτουργία	Άξονας & Δείκτες	Σύνδεση με το Δίκτυο
Παιδαγωγική & Μαθησιακή	1. Διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση– Εφαρμογή καινοτόμων διδακτικών πρακτικών– Ανάπτυξη ήπιων δεξιοτήτων– Διαφοροποιημένη μάθηση– Ενασχόληση με πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δράσεις και Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού– Καλλιέργεια δημιουργικότητας– Ενασχόληση με σχολικές δραστηριότητες	Οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν βιωματικά, καλλιεργούν δεξιότητες έρευνας και συνεργασίας μέσα από τη λαϊκή παράδοση. Δημιουργείται υλικό με ανακυκλώσιμα υλικά και έμφαση στην επαναχρησιμοποίηση, αναπτύσσοντας δεξιότητες STEM και πολιτισμικής ευαισθησίας.
	3. Σχέσεις μεταξύ μαθητών/-τριών Συνεργασία	Οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν μέσω βιωματικών δραστηριοτήτων. Οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν να συνεργάζονται, να δημιουργούν και να επιλύουν προβλήματα συλλογικά.
	4. Σχέσεις μαθητών – εκπαιδευτικών– Κλίμα εμπιστοσύνης– Συνεργασία	Ο ρόλος του εκπαιδευτικού μετασχηματίζεται σε εμπυχωτή και συνδημιουργό.
	5. Σχέσεις σχολείου – οικογένειας– Συνεργασία σχολείου-γονέων– Ενημέρωση για πολιτιστικά θέματα	Οι δράσεις του Δικτύου μπορούν να εμπλέξουν τους γονείς ή τους παππούδες και τις γιαγιάδες ενισχύοντας τη συνεργασία σχολείου-οικογένειας.

Λειτουργία	Άξονας & Δείκτες	Σύνδεση με το Δίκτυο
Διοικητική	7. Σχολείο και κοινότητα – Συνεργασίες με φορείς– Δίκτυα σχολείων– Εξωστρέφεια και διάχυση καλών πρακτικών - Πρωτοβουλίες συνεργασίας με φορείς - Ανάδειξη κοινωνικής συνοχής	Το Δίκτυο οργανώνεται από τη ΔΠΕ Αχαΐας/Πολιτιστικά Θέματα, σε συνεργασία με τη ΔΔΕ Αχαΐας/Πολιτιστικά Θέματα, το Μουσείο Επιστημών και Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, την Ένωση Εικαστικών Πάτρας, προωθώντας συνεργασίες σχολείων και φορέων. Η δράση αξιοποιεί τοπικούς πολιτιστικούς φορείς, ενισχύοντας τη σύνδεση σχολείου– κοινότητας. Επίσης, προωθείται ο διαγενεακός διάλογος και η κοινωνική συμμετοχή, ενισχύοντας την ενεργό πολιτειότητα.
Επαγγελματική Ανάπτυξη Εκπαιδευτικών	8. Συμμετοχή σε επιμορφωτικές δράσεις – Επιμορφώσεις από αρμόδιους φορείς– Ενδοσχολική επιμόρφωση– Ανάπτυξη διδακτικών εργαλείων	Το Δίκτυο περιλαμβάνει επιμορφώσεις εκπαιδευτικών. Ενδυναμώνεται η επαγγελματική κοινότητα μάθησης και η ανταλλαγή εμπειριών για τη διδασκαλία μέσω πολιτιστικής κληρονομιάς.
	9. Συμμετοχή σε εθνικά/πολιτιστικά προγράμματα – Δράσεις κοινωνικού ή πολιτιστικού ενδιαφέροντος	Θα περιλαμβάνει εγκεκριμένα Πολιτιστικά Προγράμματα ΔΠΕ Αχαΐας και δράσεις κοινωνικού ενδιαφέροντος.

Αναγκαιότητα - Στόχοι

Η αναγκαιότητα του Δικτύου έγκειται στην ενίσχυση και τον εμπλουτισμό των διδακτικών πρακτικών και εργαλείων μέσα από την αξιοποίηση της άυλης και υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς, με στόχο τη σύνδεση της εκπαίδευσης με τον πολιτισμό και την τοπική κοινωνία. Μέσα από τη συμμετοχή τους, οι μαθητές/-τριες αναμένεται να ανακαλύψουν, να καταγράψουν και να αναβιώσουν λαϊκά παραδοσιακά παιχνίδια και τις τεχνικές κατασκευής τους, αξιοποιώντας συνεντεύξεις και βιωματική έρευνα. Όλα αυτά είναι θέματα με τα οποία δυστυχώς η πλειοψηφία των μαθητών/-τριών δεν ασχολείται πλέον στην καθημερινή ζωή. Στόχος είναι όχι μόνο η διάσωση και διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και η καλλιέργεια της συνεργασίας, της δημιουργικότητας και της ενεργού πολιτειότητας, μέσα από δράσεις εξωστρέφειας και διαγενεακής επικοινωνίας με τα ΚΑΠΗ της πόλης

Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

- ✓ Καλλιέργεια δημιουργικής σκέψης, επικοινωνίας, ενσυναίσθησης και αυτοπεποίθησης των μαθητών/-τριών
- ✓ Ενίσχυση της συμμετοχής και της βιωματικής μάθησης όλων των μαθητών/-τριών
- ✓ Δημιουργία κλίματος συνεργασίας και σεβασμού στη σχολική κοινότητα
- ✓ Καλλιέργεια ομαδικού πνεύματος και συνεργασίας μεταξύ μαθητών/-τριών και εκπαιδευτικών
- ✓ ενίσχυση της σχέσης Μουσείου-Σχολείου, στο πλαίσιο δράσεων συνδημιουργίας με το Μουσείο Επιστημών και Τεχνολογίας, το οποίο θα αποτελέσει πηγή έμπνευσης και εκπαίδευσης
- ✓ Συνειδητοποίηση του ρόλου των Μουσείων ως Κέντρων Πολιτισμού
- ✓ Ανάπτυξη πολιτιστικής εξωστρέφειας και δικτύωσης με άλλες σχολικές μονάδες και φορείς
- ✓ Ενίσχυση της πολιτιστικής διάστασης του σχολείου και της ενεργούς πολιτειότητας των μαθητών/-τριών

Επιπλέον, αναμένεται οι μαθητές/-τριες, πιο συγκεκριμένα, να:

- ✓ ασκηθούν στην εθνογραφική έρευνα μέσω συνέντευξης
- ✓ ανακαλύψουν και να καταγράψουν λαϊκά παραδοσιακά παιχνίδια και τις τεχνικές κατασκευής τους
- ✓ κατασκευάσουν παραδοσιακά παιχνίδια
- ✓ εμπνευστούν και να δημιουργήσουν νέα παιχνίδια
- ✓ διαδώσουν την αξία του παραδοσιακού παιχνιδιού μέσα από δράσεις εξωστρέφειας

Ενέργειες & χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

Νοέμβριος 2025 έως Δεκέμβριος 2025:

- ✓ 05 Νοεμβρίου 2025, ώρες 6:00μ.μ. - 8:00μ.μ. **Δια ζώσης Εργαστήριο** με θέμα: «Εισαγωγή στα Παραδοσιακά Παιχνίδια». Εισηγήτρια: **Κλειώ Γκουγκουλή** Αφυπηρετήσασα Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, γνωστικό αντικείμενο Λαϊκός Πολιτισμός
- ✓ 18 Νοεμβρίου 2025 ώρες 6:00μ.μ. - 8:00μ.μ. Διαδικτυακό σεμινάριο με θέμα: «Σύνταξη ερωτηματολογίου και δόμηση συνέντευξης». Εισηγήτρια: **Κλειώ Γκουγκουλή**
- ✓ 02 Δεκεμβρίου 2025, ώρες 6:00μ.μ. - 8:00μ.μ. **Διαδικτυακό σεμινάριο** με θέμα: «Ανάλυση ερωτηματολογίου και συνέντευξης» Εισηγήτρια: **Κλειώ Γκουγκουλή**
- ✓ 28 Ιανουαρίου 2025, ώρες 6:00μ.μ. - 8:00μ.μ. **Δια ζώσης Εργαστήριο κατασκευής επιτραπέζιων παιχνιδιών** με ανακυκλώσιμα υλικά, στον χώρο του MET, Υπ εργαστηρίου **Χρυσάνθη Βανταράκη**, Εικαστικός, Εκπ/κός ΔΔΕ Αχαΐας, Πρόεδρο Ένωσης Εικαστικών Πάτρας
- ✓ 4 Φεβρουαρίου 2025, ώρες 6:00μ.μ. - 8:00μ.μ. **Δια ζώσης Εργαστήριο κατασκευής χειροποίητης ξύλινης μαριονέτας**, στον χώρο του MET, υπ εργαστηρίου **Κώστας Σαλπιστής**
- ✓ **Νοέμβριος 2025 – Φεβρουάριος 2026** Ραντεβού και **συνεργασία με τα ΚΑΠΗ**
- ✓ **Μάιος 2026 Τελική Εκδήλωση** και έκθεση των έργων (σε ημερομηνία που θα ανακοινωθεί)
- ✓ **Έκθεση** ανοικτή για τα σχολεία και τα κοινό στο χώρο του Μουσείου με έργα των μαθητικών ομάδων
- ✓ **Ψηφιακή έκθεση** με έργα μαθητών και εκπαιδευτικών (θα υλοποιηθεί στη συνέχεια από το MET και θα είναι προσβάσιμη μέσω της ιστοσελίδας του.

Ιανουάριος - Μάρτιος 2026:

Εφαρμογή και υλοποίηση του υλικού από τα εργαστήρια στην τάξη με τους μαθητές/-τριες Συνεντεύξεις από τα ΚΑΠΗ και από άλλους συμπολίτες

Απρίλιος 2026:

Ανατροφοδοτική συνάντηση της ομάδας και δημιουργία παραγόμενων έργων μαθητών/-τριών

Μάιος 2026:

Μαθητικό Φεστιβάλ - Εκδήλωση διάχυσης:

Παρουσίαση του έργου του Δικτύου στην εκπαιδευτική κοινότητα και την τοπική κοινωνία
Δράσεις ευαισθητοποίησης

Πόροι – μέσα - ερευνητικά εργαλεία

Οι πόροι και τα εργαλεία στο συγκεκριμένο Δίκτυο συνδυάζουν ανθρώπινη δημιουργικότητα, πολιτισμική συνεργασία και βιωματική τεκμηρίωση.

- ✓ Σεμινάρια, εκπαιδευτικό υλικό και οδηγίες από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών και τη ΔΠΕ&ΔΔΕ Αχαΐας/ Πολιτιστικά Θέματα
- ✓ Συνεργασία με το Μουσείο Επιστημών και τα Εκπαιδευτικά του Προγράμματα
- ✓ Συνεργασία με την Ένωση Εικαστικών Πάτρας
- ✓ Συνεργασία με τα ΚΑΠΗ
- ✓ Οπτικοακουστικά μέσα
- ✓ Βιωματικές και συνεργατικές μέθοδοι
- ✓ Δικτύωση: συνεργασία με άλλα σχολεία του Δικτύου για κοινές δράσεις και ανταλλαγή εμπειριών
- ✓ Παρατήρηση συμμετοχής μαθητών/-τριών - εκπαιδευτικών (π.χ. ημερολόγιο καταγραφής και παρατήρησης)
- ✓ Φωτογραφικό / βιντεοσκοπημένο υλικό ως τεκμήριο της διαδικασίας
- ✓ Συζήτηση / αναστοχασμός ομάδας στο τέλος κάθε εργαστηρίου
- ✓ Παραγόμενο έργο (θεατρικό δρώμενο, σενάριο, παρουσίαση) ως δείκτης εμπλοκής και μάθησης
- ✓ Παραγόμενο έργο μαθητικών ομάδων για την Ψηφιακή Έκθεση του Μουσείου Επιστημών και Τεχνολογίας Πανεπιστημίου Πατρών

Μεθοδολογία και Παιδαγωγικές αρχές

Η μεθοδολογία που προτείνεται και οι παιδαγωγικές αρχές που ακολουθούνται είναι βασισμένες στη βιωματική μάθηση, καθώς οι μαθητές/-τριες μαθαίνουν μέσα από την εμπειρία και την άμεση επαφή με το πεδίο. Δίνεται έμφαση στη συνεργατική εργασία, με ομαδοσυνεργατικές μεθόδους και καταμερισμό αρμοδιοτήτων και υποομάδων, ενώ η διερευνητική μάθηση ενισχύει την κριτική σκέψη. Παράλληλα, προάγεται η διεπιστημονικότητα, καθώς συνδυάζονται γνώσεις και δεξιότητες από διάφορα γνωστικά αντικείμενα. Ιδιαίτερη σημασία έχει η σύνδεση με την κοινότητα, μέσα από συνεργασίες με φορείς και τοπικούς οργανισμούς, ενώ ενθαρρύνεται η δημιουργικότητα και η έκφραση μέσω της παραγωγής πρωτότυπου υλικού. (δρώμενα, παρουσιάσεις, αφίσες και ψηφιακές δημιουργίες).

Κριτήρια επιτυχίας της Δράσης

- ✓ Ενεργός συμμετοχή και δημιουργική εμπλοκή των μαθητών/-τριών στις δραστηριότητες
- ✓ Ανάπτυξη δεξιοτήτων: επικοινωνίας, συνεργασίας, ενσυναίσθησης, αυτοέκφρασης
- ✓ Βελτίωση του κλίματος αποδοχής, εμπιστοσύνης και συνεργασίας μέσα στην τάξη
- ✓ Εφαρμογή καινοτόμων, βιωματικών και συνεργατικών διδακτικών πρακτικών από τους/τις εκπαιδευτικούς και ανταλλαγή καλών πρακτικών
- ✓ Ανάπτυξη συνεργασιών του σχολείου με το Πανεπιστήμιο, τα ΚΑΠΗ και άλλους φορείς
- ✓ Παραγωγή και διάχυση εκπαιδευτικού ή καλλιτεχνικού υλικού (παρουσιάσεις, δρώμενα, εκδηλώσεις).
- ✓ Ενίσχυση της εξωστρέφειας της σχολικής μονάδας

Διαδικασίες αξιολόγησης της Δράσης

- ✓ Αρχική: Καταγραφή των αναγκών των εκπαιδευτικών με βάση τις δικές τους επιμορφωτικές ανάγκες και των μαθητικών ομάδων τους
- ✓ Διαμορφωτική αξιολόγηση: Ανατροφοδότηση κατά την πορεία υλοποίησης (μήνας Απρίλιος με την ομάδα των εκπαιδευτικών ώστε να υπάρξει feedback, αναστοχασμός και να εντοπιστούν ανάγκες ή δυσκολίες που έχουν προκύψει. Επιπλέον, για να υποστηριχθούν οι εκπαιδευτικοί προκειμένου να συμμετάσχουν στο Μαθητικό Φεστιβάλ – Τελική Εκδήλωση Δικτύου))
- ✓ Τελική αξιολόγηση: Παρουσίαση μαθητικών έργων και ανάλυση – συζήτηση σε μια τελική συνάντηση όλων των εμπλεκόμενων μερών του Δικτύου.